

OLJEFONDETS SISTE KULL

Publisert av

**NORDIC CENTER FOR
SUSTAINABLE FINANCE**

Mai 2025

Signert av



Framtiden i
våre hender



Forum for
utvikling og miljø

 **Spire GREENPEACE**

FRA LEDESTJERNE TIL ETTERNØLER

I år er det 10 år siden et enstemmig Storting vedtok å utestenge kullkraftselskaper og gruveselskaper som hadde mer enn 30% av sine inntekter eller virksomhet knyttet til kull fra Oljefondet. Det historiske vedtaket semanterte Oljefondet sin posisjon som en pioner innen ansvarlig forvaltning.

Stortingets finanskomité skrev i sin innstilling fra 2015 at: *også praktiseringen av det nye produktbaserte kriteriet bør kunne utvikles over tid blant annet basert på endringer i energiproduksjon og teknologiske forhold.*¹ Så da fondet fire år senere skjerpet kullkriteriet var det en naturlig forlenget av intensjonen i det opprinnelige vedtaket. Nå skulle fondet også ekskludere selskaper som brøt absolutte terskler for kullutvinning eller kullkapasitet, satt til hhv. 20 millioner tonn utvinnet kull eller 10 000 MW produsert kraft.

Også denne gangen skrev flertallet i komiteen en merknad som vitnet om at intensjonen var en gradvis utfasing av kull fra fondets portefølje. I komiteinnstillingen står det at: *Flertallet viser til at departementet vil følge opp hvordan de absolutte tersklene i kullkriteriet fungerer, og i lys av dette vurdere eventuelle reduksjoner i disse terskelverdiene.*²

Mindretallet fra MDG, SV og Rødt mente den gang at regjeringen ikke gikk langt nok, og fremmet forslag om å ekskludere selskaper som bygget nye kullkraftverk, og om å sette en sluttdato for endelig utfasing for alle kullinvesteringer. Intensjonen fra Stortingets komité har altså alltid vært at kullkriteriet skulle utvikles videre.

Siden 2015 har klimakrisen blitt langt mer prekær, samtidig som kull har blitt langt mindre ettertraktet. Likevel har ingenting skjedd siden 2019. I mellomtiden har resten av OECD rast forbi oss, og nesten 100 finansinstitusjoner har nå strengere retningslinjer enn Oljefondet.³ Fondet som en gang satte gullstandarden for klimaansvarlighet synes nå fornøyd med å ha blitt fraløpt.

Metallurgisk kull

Mens termisk kull benyttes i kraftindustrien, blir metallurgisk kull brukt i til å produsere stål. Metallurgisk kull står for 13% av den globale kullproduksjon og har opptil tre ganger så høye utslipp som termisk kull.⁵ Det er ikke plass til nye metallurgiske kullgruver i en verden som skal nå 1,5-gradersmålet, og det er heller ikke nødvendig da det globale tilbudet allerede overgår etterspørselen. Videre finnes det grønne alternativer som ledende selskaper i stålindustrien allerede har tatt i bruk.⁶ Til tross for dette planlegger en rekke kullselskaper å åpne nye metallurgiske kullgruver, og Oljefondet har investeringer i 10 slike selskaper.

DETTE ER KULLINVESTERINGENE

Ti år etter at fondet først begynte å ekskludere kullselskaper fra porteføljen, har vår felles sparegris fortsatt 142.8 mrd. kroner investert i selskaper som fortsatt driver med kullprosjekter. Dette gjør NBIM til Europas største kullinvestor.⁴ Fondet har 69 mrd. kroner investert i selskaper som aktivt utvider sin kullvirksomhet, stikk i strid med målene i Paris-avtalen.

Hele 122.7 milliarder av investeringene er i aksjer. De resterende 20 milliardene er investert i selskapsobligasjoner, en form for lån hvor fondet låner penger til et selskap mot jevnlige premier frem til lånet tilbakebetales.

Japan, Australia og USA er fortsatt de viktigste markedene for fondets kullinvesteringer. Til sammen er 110.1 mrd. kroner plassert i kullselskaper i disse tre landene. Australske BHP Group er fortsatt fondets største enkeltinvestering: fondet hadde ved slutten av 2024 investert 21.5 milliarder kroner i selskapet. Mesteparten av fondets kullinvesteringer er plassert i selskaper som driver med termisk kull, som benyttes til kraftproduksjon. Fondet har investert 74.3 milliarder kroner i selskaper som utelukkende opererer innen termisk kull. I tillegg er 28.4 milliarder kroner investert i selskaper som utelukkende driver med metallurgisk kull, som er en viktig komponent i stålindustrien. De resterende investeringene er i selskaper som er involvert i både termisk og metallurgisk kull.

Oljefondet er Europas største kullinvestor



Oljefondet har 142.8 mrd. kroner investert i selskaper som fortsatt driver med kullprosjekter

142.8 mrd. kroner



Oljefondet har 69 mrd. kroner investert i selskaper som utvider sin kullvirksomhet i strid med Paris-avtalen

69 mrd. kroner

HVERKEN ETISK ELLER LØNNSOMT

Kull er den mest forurensende energikilden i verden, hovedsakelig på grunn av de enorme mengdene CO₂ som slippes ut ved forbrenning. Det internasjonale energibyrået (IEA) advarer om at dersom verdens planlagte kullprosjekter blir realisert, vil de generere større utslipp enn alle tidligere kullkraftutslipp til sammen.⁷ IEA har i flere år vært tydelige på at det ikke er rom for nye kullinvesteringer, dersom verden skal nå målene i Paris-avtalen.⁸

Men kull er ikke bare en klimatrussel – det er også en alvorlig helse- og miljøutfordring. Brenning av kull slipper ut giftige og kreftfremkallende stoffer i luft, vann og jord, noe som fører til alvorlige helseproblemer for både arbeidere og lokalsamfunn. Dette inkluderer en økt risiko for kreft og alvorlige luftveissykdommer som kan føre til tidlig død.⁹ Samtidig har utslippene alvorlige og langvarige konsekvenser for plante- og dyreliv.¹⁰

Økonomisk sett er kull heller ikke en bærekraftig investering. Fondets egen rapportering viser at fondet faktisk har økt avkastningen sin ved å selge seg ut av selskaper med stor klimarisiko, i hovedsak kullselskaper.¹¹ Samtidig forventer IEA at etterspørselen av kull har nådd toppen, og vil stupe de neste årene.¹²

Når det gjelder metallurgisk kull, som brukes i stålpro-

duksjon, peker forskningen på at stålindustrien kan ha faset ut kull innen 2040.¹³ Nye analyser viser i tillegg at etterspørsel for metallurgisk kull allerede er på vei ned¹⁴, og ifølge IEA sitt 'Net Zero by 2050'-veikart finnes det allerede nok metallurgisk kull i operative gruver til å dekke verdens behov frem til 2050.¹⁵ Dette betyr at enhver ny ekspansjon kun vil bidra til å opprettholde etterspørselen og dermed forsinke den nødvendige omstillingen – i strid med Paris-avtalen.

Det er altså lite som tyder på at kullinvesteringer er spesielt viktige for fondets avkastning, men så lenge fondet har et mandat om å være bredt investert og holde seg tett på referanseindeksen vil det være svært vanskelig for fondet å selge seg ut av kull gjennom risikobaserte nedslag. Referanseindeksen er sammensetningen av selskaper og verdipapirer fondet kan være investert i, og den bestilles av Norges Bank. Et nedslag av hele kullbeholdningen vil utgjøre et fort stort avvik fra denne indeksen, og dermed har ikke NBIM mulighet til å selge seg ut på egenhånd. Dette, sammen med de åpenbare etiske utfordringene knyttet til kullutvinning og kullkraft, gjør det nødvendig at Stortinget skjerper det etiske rammeverket. Fondet må fases ut av kull -- en gang for alle.



BHPs Caval Ridge gruve © Lock the gate

FONDETS KULLVERSTINGER

BHP

For bare to år siden var BHP Group en investering som fondet trakk frem som et godt eksempel på at det aktive eierskapet hadde ført til at selskapet hadde satt seg en troverdig plan for når de skulle trekke seg ut av kull.¹⁶ Men allerede på BHP sin generalforsamling i oktober 2024 så fondet seg igjen nødt til å stemme imot selskapets klimaomstillingsplan, fordi denne ikke møtte fondets forventninger til tidfestede og kvantifiserbare omstillingsplaner.¹⁷ Stemmegivningen kom i etterkant av en rapport fra the Australasian Centre for Corporate Responsibility (ACCR) som løftet frem BHP sine ekspansjonsplaner for metallurgiske kull som et eksempel på at selskapets planer er i strid med Paris-avtalen.¹⁸

Et eksempel på et slikt prosjekt er gruven i Caval Ridge, hvor selskapet har fått tillatelse til å utvide sin aktivitet med 20 år, med en sluttdato satt til 2056.¹⁹ Ifølge grasrotbevegelsen Lock the Gate vil BHP sin klimaomstillingsplan være "låst til kullutvinning i 90 år, vel inn i det neste århundret".²⁰ Ifølge IEAs Net Zero Roadmap kan eksisterende gruver for metallurgisk kull dekke verdens nåværende etterspørsel frem til 2050, og det er derfor ikke behov for nye gruver.²¹

The Southern Company

Det amerikanske forsyningsselskapet The Southern Company er en annen av fondets største kullposisjoner. Ved utgangen av 2024 hadde fondet investert 14.6 milliarder kroner i selskapet, med over 5 milliarder kroner investert i obligasjoner og over 9 milliarder i aksjer. Selskapets kullkraftverk har kapasitet til å produsere 8500

MW energi i timen. Produksjonen av kullkraft utgjør 17% av selskapets kraftproduksjon. Allerede i 2015 ble selskapet ekskludert fra KLP sin portefølje, på grunn av sine kullinvesteringer.²²

Selskapet har tidligere uttalt at tre av deres kullkraftverk skulle stenges innen 2028 og 2035.²³ De gikk derimot tilbake på disse planene i februar 2025 og utvidet levetiden til hele kullvirksomheten sin til 2039. I tillegg til massive klimautslipp vil denne avgjørelsen føre til luftforurensning for lokalsamfunn nær kullkraftverkene, hvor innbyggerne allerede lider av forurenset grunnvann som skal ha ført til høy forekomst av ulike krefttyper og andre sykdommer. Denne forurensningen har allerede ført til en rekke rettsaker og bøter for selskapet.²⁴

Det er ikke bare ekspansjonsplanene innen kull som gjør The Southern Company til en problematisk investering. Selskapet har over tid også drevet en aktiv lobbyvirksomhet mot ny klimalovgivning i USA, noe som reflekteres i deres lave score på InfluenceMap sitt internasjonalt anerkjente Lobbymap, som overvåker selskapers lobbyvirksomhet.²⁵

The Southern Company er medlem av en rekke lobbygrupper som arbeider for å stanse reguleringstiltak mot energisektoren.²⁶ Deres datterselskap Alabama Power har kjempet mot strengere regulering av kullaske, som er et forurensende biprodukt av kullproduksjon. I både Alabama, Georgia og Mississippi har Southern Company sine datterselskaper blokkert eller utsatt prosesser for å sikre mer energi. Alabama Power krever ekstraavgift fra alle mindre kunder som ønsker å installere solenergi, noe som øker den totale prisen av å installere solenergi med flere tusen dollar. Denne tvilsomme merittlisten førte allerede i 2020 til at Storebrand ekskluderte the Southern Company fra sin portefølje.

KULLET INGEN VIL HA

På forskjellig vis har samtlige ni partier som forventes å komme inn på Stortinget ved årets valg allerede lagt grunnlaget for å støtte en endelig utfasing av kull. Samtlige har enten forpliktet seg til å fase ut kull, eller selv vært ansvarlig for at prosessen ble startet.

På venstresiden har Rødt, SV og MDG lenge støttet kravet om å ta fondet ut av kull. Senterpartiet, som inntil nylig satt i regjering og hadde finansministeren, har programforpliktet seg til å ta fondet ut av selskaper med betydelig kullvirksomhet innen 2025 men fulgte likevel ikke dette opp da de satt i posisjon.

Arbeiderpartiet har på sin side en uttalt ambisjon om at fondet skal være verdensledende på å håndtere klimarisiko, noe som også er forankret i regjeringsplattformen. Dette målet har så langt ikke blitt fulgt opp med innstram-

ming av det etiske rammeverket under Støres regjering. Årets stortingsmelding kan bli siste mulighet for Støres regjering til å innkassere en klimaseier for Oljefondet, dersom de skulle tape valget til høsten.

På høyresiden har Venstre allerede støttet forslag om å trekke fondet ut av kull. De andre partiene har ikke gitt lignende støtte, men de har til gjengjeld et historisk eierskap til kullkriteriet. Det var samarbeidsregjeringen med Høyre og FrP, med Siv Jensen som finansminister, som satt ved makten da et enstemmig Storting introduserte kullkriteriet. Etter at Venstre og KrF hadde trått inn i regjeringen sikret de fire partiene et flertall for å utvide kriteriet i 2019. Det var også KrF, Venstre og Høyre som satt ved makten da Stortinget i 2004 innførte de første etiske retningslinjene for fondet.

Parti	
Rød	Stemte for innstramming av kullkriterier i 2024, og har i sitt partiprogram at de ønsker å ta fondet ut av selskaper som bidrar til klima- og miljødelegger. ²⁷
SV	Stemte for innstramming av kullkriterier i 2024, og har i sitt program at de ønsker å trekke fondet ut av fossil energi. ²⁸
MDG	Stemte for innstramming av kullkriterier i 2024, og har i sitt program at de vil trekke fondet ut av fossil energi. ²⁹
Arbeiderpartiet	Statsminister Støre har flere ganger uttalt at regjeringen ønsker at fondet skal være verdensledende på håndtering av klimarisiko. ³⁰ Dette er også reflektert i partiprogrammet for denne stortingsperioden, hvor det i tillegg står at de ønsker at fondet skal investere i selskaper som er lønnsomme i en verden som lykkes i klimapolitikken og at de ønsker å skjerpe reglene for når Oljefondet skal trekke seg ut av selskaper, inkludert for selskaper som står for uakseptable utslipp av klimagasser. ³¹
Senterpartiet	Skriver i sitt partiprogram for inneværende periode at de ønsker å « <i>stramme inn regelverket for investeringer i selskaper tilknyttet kull, med sikte på en sluttdato for når fondet skal være ute av selskaper med betydelig kullvirksomhet innen 2025.</i> » ³²
Venstre	Stemte for innstramming av kullkriteriet i 2024, og skriver i sitt nye partiprogram at fondet bør være ledende innen grønn forvaltning, og legge klima- og naturmålene til grunn for sin porteføljevaltning. ³³ Venstre var blant de fire samarbeidspartiene som i 2014 satte i gang prosessen med å begynne å trekke fondet ut av kullsektoren.
KrF	Var blant de fire partiene som satte i gang prosessen med å trekke fondet ut av kullsektoren i 2015, og det var under KrF sin regjering at de etiske retningslinjene for fondet ble innført.
Høyre:	Hadde finansministeren da de etiske retningslinjene ble innført, og hadde statsministeren da kullkriteriet ble innført i 2015 og skjerpet i 2019.
FrP	Sikret enstemmig vedtak da kullkriteriet ble innført i 2015. Den gangen uttalte partiets talsperson Tom Holthe at de ikke ønsket å selge seg ut av selskaper som « <i>viste en ambisjon om å selge seg ut av kull.</i> » ³⁴ FrP hadde fortsatt finansministeren da Stortinget så skjerpet kullkriteriet i 2019.

ANBEFALINGER

For en langsiktig investor er det ingen økonomiske insentiver for å forbli investert i selskaper som fortsatt ikke har omstilt seg vekk fra kull. Samtidig har klimakrisen blitt enda mer prekær enn da Stortinget først vedtok at kullproduksjon ikke er forenlig med fondets etiske standarder.

Gjennom å investere i selskaper som fortsatt utvider sin kullvirksomhet, bidrar fondet til å opprettholde en industri som umiddelbart må fases ut dersom verden skal ha noe håp om å nå de globale klimamålene. Ti år etter at kullkriteriet ble innført er det på tide at Oljefondet tar det naturlige siste steget, og faser ut siste rest av kullinvesteringer fra fondet.

Relative og absolutte terskler

Vi oppfordrer Stortinget til å styrke de relative og absolutte tersklene for kullinvesteringer:

Relativt kriterie: Fondets relative terskel for kullandelen i produksjon og inntekter fra kull bør senkes fra 30% til 5%.

Absolutt kriterie: Fondets absolutte terskel for utvinning bør senkes fra 20 Mt til 10Mt kull per år, og kraftkapasiteten bør senkes fra 10 GW til 5 GW.

Eksklusjonskriterium

Videre oppfordrer vi Stortinget til å introdusere et nytt eksklusjonskriterium for selskaper som planlegger å utvide til ny virksomhet innen kullkraft,

gruvevirksomhet eller infrastruktur knyttet til kullprosjekter. Her oppfordrer vi til å bruke Urgewald sin definisjon av ekspansjon, som inkluderer:

- a. Kraft: Selskap som planlegger ny kulldrevet kraftvirksomhet på minst 100 MW.
- b. Gruvevirksomhet: Selskaper involvert i søkeaktiviteter knyttet til metallurgisk eller termisk kull; planleggelse av nye kullgruver eller utvidelse av eksisterende kullgruver.
- c. Tjenester: Selskaper involvert i utviklingen eller utvidelsen av kulltransportaktiviteter eller annen kullrelatert infrastruktur, som kull-til-gass fasiliteter.

METODOLOGI

Denne briefen er basert på data fra Urgewalds Global Coal Exit List (GCEL) 2024 og Met Coal Exit List (MCEL) 2025. Markedsverdien på investeringene ble gitt til oss fra NBIM i mars 2025, og er oppdatert 31. desember 2024. Med mindre noe annet er spesifisert brukes begrepet investeringer for å dekke både fondets aksjebeholdninger og obligasjoner i selskaper.

GCEL inkluderer ikke bare gruveselskaper og kullkraft-produsenter, men også selskaper tilknyttet letevirk-somhet, handel med kull, kulltransport og logistikk, produksjon av utvinningststyr, kullrelatert drift og vedlikehold

og EPC-tjenester, samt kull-til-gass og kull-til-flytende brensel produksjon. GCEL har for tiden informasjon om over 1000 moderselskaper og over 1800 datterselskaper og fellesforetak. Den dekker derimot ikke kull som brukes til sement eller stålproduksjon. Derfor bruker vi i tillegg Urgewald sin nye Met Coal Exit List, som også inkluderer selskaper involvert i ekspansjonsaktiviteter knyttet til metallurgisk kull, selskaper som planlegger å åpne nye gruver for metallurgisk kull eller som planlegger å utvide eksisterende gruver gjennom å søke om nye tillatelser.

OLJEFONDETS 12 STØRSTE KULLINVESTERINGER

Selskap	Ekspansjonsplaner	Land	Investeringssum per 31.12.24 (NOK)
BHP Group Ltd	Ja	Australia	22.658.681.598
The Southern Company	Nei	USA	13.800.793.427
Mitsubishi Corporation	Ja	Japan	13.154.089.838
Anglo American PLC	Ja	Storbritannia	12.460.949.831
Mitsui & Co Ltd	Ja	Japan	12.008.351.238
CSX Corp	Nei	USA	8.331.915.998
Sumitomo Corporation	Nei	Japan	4.846.243.266
Wanhua Chemical Group Co Ltd	Nei	China	4.085.064.040
Tata Steel Ltd	Ja	India	2.815.931.742
NiSource Inc	Nei	USA	2.237.896.894
Vistra Corp	Nei	USA	2.210.141.778
Anglo American Capital PLC	Ja	Storbritannia	2.137.311.335
Totalsum			100.747.370.985

SLUTTNOTER

1. Stortinget. (2015). Innstilling 290 S (2014–2015): Innstilling fra finanskomiteen om Statens pensjonsfond utland. <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstilling/Innstilling/2014-2015/inns-201415-290/2/#a7>
2. Stortinget. (2019). Innstilling 344 S (2018–2019): Ansvarlig forvaltning. <https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Innstilling/Innstilling/2018-2019/inns-201819-344s/?m=5>
3. Reclaim Finance. (u.å.). Coal Policy Tool. <https://coalpolicytool.org/>
4. Urgewald. (u.å.). Investing in Climate Chaos: Data. <https://investinginclimatechaos.org/data>
5. Urgewald. (23. januar 2025). Time to end metallurgical coal expansion – NGOs launch first Met Coal Exit List for the finance industry. Urgewald e.V. <https://www.urgewald.org/en/medien/mcel-2025>; Wood Mackenzie. (2021, April 7). Putting coal mine emissions under the microscope. Wood Mackenzie. <https://www.woodmac.com/news/opinion/putting-coal-mine-emissions-under-the-microscope/>
6. Urgewald. (23. januar 2025). Time to end metallurgical coal expansion – NGOs launch first Met Coal Exit List for the finance industry. Urgewald e.V. <https://www.urgewald.org/en/medien/mcel-2025>
7. International Energy Agency. (2022). Coal in Net Zero Transitions: Executive Summary. <https://www.iea.org/reports/coal-in-net-zero-transitions/executive-summary>
8. International Energy Agency. (2023). Net Zero Roadmap: A Global Pathway to Keep the 1.5 °C Goal in Reach (2023 Update). https://iea.blob.core.windows.net/assets/8ad619b9-17aa-473d-8a2f-4b90846f5c19/NetZeroRoadmap_AGlobalPathwaytoKeep-the1.5CGoalinReach-2023Update.pdf
9. Climate Council. (2022). Killer Coal: Just How Bad Are the Health Effects of Coal? <https://www.climatecouncil.org.au/killer-coal-just-how-bad-are-the-health-effects-of-coal/>
10. Giam, Olden & Simberloff. (2018). Impact of coal mining on stream biodiversity in the US and its regulatory implications.: https://www.researchgate.net/publication/324595113_Impact_of_coal_mining_on_stream_biodiversity_in_the_US_and_its_regulatory_implications
11. Norges Bank Investment Management. (2024). GPFG Responsible Investment 2024. <https://www.nbim.no/contentassets/ad990bb856b94063aa2165c3715a7a85/gpfg-responsible-investment-2024.pdf>
12. International Energy Agency. (2024). World Energy Outlook 2024. <https://iea.blob.core.windows.net/assets/140a0470-5b90-4922-a0e9-838b3ac6918c/WorldEnergyOutlook2024.pdf>
13. Agora Industry. (2024). 15 Insights on the Global Steel Transformation. <https://www.agora-industry.org/publications/15-insights-on-the-global-steel-transformation>
14. Institute for Energy Economics and Financial Analysis. (2024). Don't Believe the Spin: Coal No Longer Essential to Produce Steel. <https://ieefa.org/resources/dont-believe-spin-coal-no-longer-essential-produce-steel>
15. International Energy Agency. (2023). Net Zero Roadmap: A Global Pathway to Keep the 1.5 °C Goal in Reach. <https://www.iea.org/reports/net-zero-roadmap-a-global-pathway-to-keep-the-15-0c-goal-in-reach>
16. The Guardian. (18. august 2020). BHP Commits to Selling Its Thermal Coal Mines Within Two Years. <https://www.theguardian.com/business/2020/aug/18/bhp-commits-to-selling-its-thermal-coal-mines-within-two-years>
17. Norges Bank Investment Management. (2024). Our Voting Records: Meeting 1900428. <https://www.nbim.no/en/responsible-investment/voting/our-voting-records/meeting?m=1900428>
18. Australasian Centre for Corporate Responsibility. (2024). Analysis: BHP's 2024 Climate Transition Action Plan. <https://www.accr.org.au/research/analysis-bhps-2024-climate-transition-action-plan/>
19. BHP. (2021). BMA Horse Pit Extension Factsheet. https://www.bhp.com/-/media/project/bhp1ip/bhp-com-en/documents/sustainability/environment/regulatory-information/bma-horse-pit-extension/210907_bmahorsepitextensionfactsheet.pdf
20. Indaily QLD. (3. oktober 2024). Protesters Gatecrash BHP Meeting Over Pay, Coal Mining. <https://www.indailyqld.com.au/news/just-in/2024/10/31/protesters-gatecrash-bhp-meeting-over-pay-coal-mining>
21. International Energy Agency. (2021). Net Zero by 2050: A Roadmap for the Global Energy Sector. https://iea.blob.core.windows.net/assets/deebef5d-0c34-4539-9d0c-10b13d840027/NetZero-by2050-ARoadmapfortheGlobalEnergySector_CORR.pdf
22. Kommunal Landspensjonskasse (KLP). (2023, 31. mars). KLP-listen: Hva vi ikke investerer i. Hentet 22. april 2025, fra <https://www.klp.no/om-klp/samfunnsansvar/hva-vi-ikke-investerer-i/KLP-listen>
23. Grist. (2024). Georgia Was About to Retire Coal Plants. Then Came the Data Centers. <https://grist.org/energy/georgia-was-about-to-retire-coal-plants-then-came-the-data-cen/>
24. Energy and Policy Institute. (2024). Southern Company Extends Life of Coal Plants to Power Data Centers, Appears to Abandon Net Zero Goal. <https://energyandpolicy.org/southern-company-extends-life-of-coal-plants-to-power-data-centers-appears-to-abandon-net-zero-goal/>
25. InfluenceMap. (2024). Southern Company in Climate Change. <https://lobbymap.org/company/Southern-Company/projectlink/Southern-Company-In-Climate-Change>
26. Energy and Policy Institute. (2024). TVA PGen Fight Clean Air Regulations. <https://energyandpolicy.org/tva-pgen-fight-clean-air-regulations/>
27. Rødt. (2024). Arbeidsprogram. <https://roedt.no/arbeidsprogram>
28. Sosialistisk Venstreparti. (2024). Arbeidsprogram. <https://www.sv.no/politikken/arbeidsprogram/>
29. Miljøpartiet De Grønne. (2021). Arbeidsprogram 2021–2025. https://mdg.no/_service/505809/download/id/1136375/name/Arbeidsprogram_2021-2025_bokmal.pdf?>
30. NRK. (8. november 2021). Støre vil gjøre oljefondet verdensledende for grønne investeringer. <https://www.nrk.no/norge/store-vil-gjore-oljefondet-verdensledende-for-gronne-investeringer-1.15713618>
31. Arbeiderpartiet. (2024). Historiske partiprogrammer. <https://www.arbeiderpartiet.no/om/historien-om-arbeiderpartiet/historiske-partiprogrammer/>
32. Senterpartiet. (2024, 25. oktober). Stortingsprogram 2021–2025 (bokmål). Hentet fra <https://www.senterpartiet.no/politikk/program-uttaler/program/Stortingsprogram-2021-2025-bokmaal>
33. Venstre. (2024). Venstres politikk. <https://www.venstre.no/politikk/venstres-politikk/>
34. E24. (27. mai 2015). Oljefondet ut av kull. <https://e24.no/boers-og-finans/i/ka9L5A/oljefondet-ut-av-kull>

OM OLJEFONDETS SISTE KULL

Hovedforfatter: Diego Alexander Foss

Medforfattere: Dina Hopstad Rui & Emma Oehlenschläger

Utgitt av: Nordisk Senter for Bærekraftig Finans

Signert av: Framtiden i Våre Hender, WWF Norge, Greenpeace Norge, Spire, Forum for utvikling og miljø

Takk til: Clare Freudenberg og Hannah O'Neill (Urgewald), Lucy Brooks og Embla Jørgensen (FIVH), Stefano Esposito (WWF Norge), Isabelle Aubry (Spire)